

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

IV. Ünite: GÜNCEL DİNİ MESELELER

İctihat: Kur'an, sünnet ve icma ile hükmü açıkça ortaya konulmamış, dinî bir meselenin hükmüne ulaşmak için müçtehidin elinden gelen çabayı sarf etmesidir. Kur'an ve sünnet gibi delillerden dinî hükümler ortaya koyabilme bilgi ve becerisine sahip kimseye müçtehid denir.

İcma: Hz. Muhammed'in (s.a.v.) vefatından sonra herhangi bir asırda müctehidler bir meselenin dinî hükmü üzerinde ittifak etmeleridir. Güncel meselelerin çözümü için öne sürülen ilke ve yöntemler Kur'an'a ve sünnete olduğu gibi İslam âlimlerinin üzerinde icma ettiği esas ve hükümlere de ters düşmemelidir.

Dinî emir ve yasaklara muhatap olan kişinin söz, fiil ve davranışları hüküm bakımından şöyledir:

FARZ: Yapılması kesin olarak gerekli davranışlardır. Yapılması sevaba, özürsüz olarak terki günaha, inkarı ise küfre sebep olur.

VACİP: Yapılması farz seviyesinde olmayan fakat sünnetten daha kuvvetli olan dinî hükümler; farz ile sünnet arasındaki dini emirler.

SÜNNET: Hz. Peygamber'in sözleri, davranışları ve sahabelerinin yapmış olduğu olumlu davranışları onaylaması.

MÜBAH: Mükellefin yapıp yapmamakta özgür bırakıldığı davranışlardır. Caiz ve helal kavramlarının mübahla yakın anlam ilişkisi vardır. Caiz kelimesini daha çok İslam bilginleri, sonraki devirlerde karşılaşılan sorunların çözümünde, meselelerin dinî hükmünü ifade etmek için kullanmışlardır.

MEKRUH: Yapılması dinen hoş karşılanmayan fakat kesin ve açık delillerle de yasaklanmayan davranışlardır.

HARAM: Dinen sorumluluk çağında ulaşmış olan herkese, Allah'ın yapılmasını kesin olarak yasakladığı söz ve davranış.

Zarûrât-ı dîniyye: İslam dinine göre insanın dünyada ve ahirette fayda elde etmesi için koruması gereken beş gaye vardır. Bunlar zarûrât-ı dîniyye olarak ifade edilir. Bunlar;

1- Dinin Korunması: Milletleri ayakta tutan din duygusudur. Bu nedenle toplumlar, varlıklarını dinlerini koruyarak muhafaza ederler . Dini korumak; tebliğle, dinin emirlerini yaşamakla, öğrenmek ve öğretmekle olur.

2- Hayatın Korunması: Hayatın korunması, sadece başkalarının canını değil kişinin kendisine emanet olarak verilen bedenini de koruması demektir.

3- Aklın Korunması: Aklın korunması, akli zayıflatıcı ve işlevsiz hale getiren zararlı alışkanlıklardan uzak durmaktır.

4- Neslin Korunması: Neslin korunması, meşru yollarla insan neslinin devamının sağlanmasıdır. İslam dini, nikâha çok önem vermiştir. Nesebin korunması ve neslin emniyeti çok önemlidir.

5- Malın Korunması: Ferdî mülkiyetin korunmasını esas alır. İslam, başkasının malına yönelik saldırıları ve haksız yollardan kazanç elde etmeyi yasaklamıştır.

Haram Kılınan Hayvansal Gıdalar: Domuz eti, Ölmüş hayvan eti (Her ne sebeple olursa olsun kesilmeksizin ölen), Akıtılmış kan, Allah'tan (c.c.) başkası adına kesilen kurban ayetlerle haram kılınmıştır.

Haram Kılınan Bitkisel Gıdalar: Alkollü içkiler, Uyuşturucular, Zehirli maddeler, Uyuşturucularla temas etmiş keyif verici maddeler yasaklanmıştır.